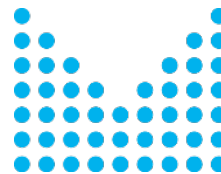

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Doporučený obsah vzdělávání pro dobrovolníky a koordinátory dobrovolnictví a publikace

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D
Tel.: 604 279 758
E-mail: lubor.hruska@accendo.cz

ACCENDO - Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.
Web: accendo.cz

MV ČR realizuje projekt „Koncepte rozvoje dobrovolnictví v České republice s akcentem na zajištění regionální a oborové dostupnosti dobrovolnictví v podobě dobrovolnických center“, reg. č.: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003724, (dále jen „Rozvoj dobrovolnictví“)

ACCENDO
VĚDECKO-VÝZKUMNÝ ÚSTAV

Doporučený obsah vzdělávání pro dobrovolníky a koordinátory dobrovolnictví

- ▶ Na základě realizovaného pilotního vzdělávání s evaluací jeho průběhu vytvořen doporučený obsah vzdělávání koordinátorů dobrovolníků a školení dobrovolníků, který je určen pro inspiraci témat a metod při vzdělávání.
- ▶ Dokument je jedním z možných doporučených typů vzdělávání výše uvedených cílových skupin, nejedná se o normativní dokument.
- ▶ Je rozdělen na dvě části:
 - ▶ Doporučený obsah vzdělávání pro koordinátory dobrovolníků
 - ▶ Doporučený obsah školení dobrovolníků

Doporučený obsah vzdělávání pro koordinátory dobrovolníků

- Kompetenční matice vychází z doporučeného obsahu vzdělávání ověřeného pilotáží a je strukturována podle následující logiky: kompetenční oblasti, které se skládají z jednotlivých kompetencí, které jsou definovány příklady výsledků učení (znalosti, dovednosti, postoje), které mají úroveň výsledků učení s vazbami na dvě úrovně školení (základní a pokročilá) dle cílové skupiny.

	Kompetenční oblast	Identifikovaná vzdělávací potřeba
A	ZÁKLADY DOBROVOLNICTVÍ	Účastníci musí umět prezentovat nabídku dobrovolnické činnosti v jednotlivých oblastech pro zájemce o dobrovolnickou činnost, vysvětlit a uvést příklady rozdílu mezi formálním a neformálním dobrovolnictvím. Získat základní znalosti práce s dobrovolníky pro koordinátora dobrovolníků, které bude aktivně využívat 5. den při praktickém vzdělávání dobrovolníků a i ve své každodenní činnosti.
B	KOMUNIKAČNÍ, PREZENTAČNÍ A LEKTORSKÉ DOVEDNOSTI	Koordinátoři samostatně mohou vést vzdělávání anebo prezentovat dobrovolnictví. Získané znalosti aplikují při praktické výuce dobrovolníků pod dohledem lektora.
C	STRATEGICKÉ PŘÍSTUPY K ROZVOJI DOBROVOLNICTVÍ	Pro rozvoj součinnosti dobrovolnických organizací/center s městy, kraji, ministerstvy, MAS je důležité, aby koordinátoři dobrovolníků znali prostředí, ve kterém se pohybují (tj. územní působnost, struktura a kompetence jednotlivých orgánů veřejné správy). Toto téma je vymezené i ve Strategii spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030, v rámci specifického cíle B: Podpora efektivního partnerství a spolupráce veřejné správy a neziskového sektoru. U účastníků byla v této oblasti identifikována nízká počáteční znalost.
D	PROPAGACE DOBROVOLNICTVÍ V ÚZEMÍ	Koordinátoři dobrovolnictví musejí zvládat propagaci akcí, které pořádají včetně komunikace s medií, městy, krajem, MAS, podniky a dalším neziskovými organizacemi působící v území. Velká dobrovolnická centra, případně velké organizace jako je např. Charita, Diakonie, ADRA mají vlastní PR oddělení, které koordinátor dobrovolníku může využít, ale u menších organizací tato činnost závisí jen na nich.
E	MANAGEMENT V DOBROVOLNICTVÍ	Koordinátor dobrovolníku musí mít základní manažerské zkušenosti s řízením dobrovolníků, dobrovolnický akcí nebo i dlouhodobějších dobrovolnických projektů. Rovněž byla identifikována vzdělávací potřeba v oblasti znalosti týmové práce, vedení porad a osobního time managementu.

Kompetenční matice je složena s kompetenčních karet:

- ▶ **Kompetenční oblast A ZÁKLADY DOBROVOLNICTVÍ**
 - ▶ Kompetenční karta A.1 Orientace v dobrovolnictví
 - ▶ Kompetenční karta A.2 Práce s dobrovolníky
 - ▶ Kompetenční karta A.3 Legislativní minimum pro koordinátory
 - ▶ Kompetenční karta A.4 Zajištění financování
- ▶ **Kompetenční oblast B KOMUNIKAČNÍ, PREZENTAČNÍ A LEKTORSKÉ DOVEDNOSTI**
 - ▶ Kompetenční karta B.1 Etika, etiketa a jednání s lidmi
 - ▶ Kompetenční karta B.2 Prezentační a lektorské dovednosti
 - ▶ Kompetenční karta B.3 Online nástroje komunikace
- ▶ **Kompetenční oblast C STRATEGICKÉ PŘÍSTUPY K ROZVOJI DOBROVOLNICTVÍ**
 - ▶ Kompetenční karta C.1 Dobrovolnická infrastruktura, vztahy v území a síťování
 - ▶ Kompetenční karta C.2 Orientace v oblasti státní správy a samosprávy
 - ▶ Kompetenční karta C.3 Strategické plánování
- ▶ **Kompetenční oblast D PROPAGACE DOBROVOLNICTVÍ V ÚZEMÍ**
 - ▶ Kompetenční karta D.1 Tvorba propagačních materiálů
 - ▶ Kompetenční karta D.2 Komunikační strategie
- ▶ **Kompetenční oblast E MANAGEMENT V DOBROVOLNICTVÍ**
 - ▶ Kompetenční karta E.1 Projektový management
 - ▶ Kompetenční karta E.2 Osobní a time management
 - ▶ Kompetenční karta E.3 Vedení pracovních jednání

Ukázka kompetenční matice

Kompetenční oblast	A	Základy dobrovolnictví
Kompetence	A.3	Legislativní minimum pro koordinátory
Stručný popis kompetence	Znalost základních legislativních norem v dobrovolnictví a dovednost je aplikovat, např. uzavřít smlouvu s dobrovolníkem a vysvětlit mu k tomu všechny náležitosti; připravit akreditaci dobrovolnických programů; vysvětlit rozdělení odpovědnosti a kompetencí v rámci vztahu dobrovolník -> vysílající organizace -> přijímající organizace -> dobrovolník.	

		Pokročilá	Základní
Znalosti	Legislativa upravující dobrovolnictví v ČR	3	3
	Legislativa upravující dobrovolnictví v EU	3	1
	Odpovědnosti, kompetence a pojištění dobrovolníků	3	3
	Typy pracovních poměrů	3	1
	Náležitosti při uzavírání pracovních smluv	3	1
	Náležitosti veřejných zakázek	3	1
Dovednosti	Příprava a uzavírání smlouvy s dobrovolníkem	3	2
	Příprava a uzavírání pracovní smlouvy	3	1
	Vypisování a administrace veřejných zakázek	2	1
	Akreditace dobrovolnických programů	3	2

Pozn.: U každé znalosti či dovednosti je indikováno, jaká míra jejího zvládnutí je očekávána od absolventů jednotlivých typů (cílových skupin) školení. Míra zvládnutí znalosti či dovednosti je posuzována na škále 1 = základní zvládnutí; 2 = pracovní zvládnutí; 3 = úplné zvládnutí.

Zdroj: ACCENDO, 2022.

Doporučená struktura kurzu je ve dvou variantách:

- ▶ **7denní kurz koordinátorů dobrovolníků**
 - ▶ Na základní úrovni pro nové koordinátory doporučujeme ponechat 7denní kurz, pro pokročilou úroveň je možné první dva dny zkrátit a realizovat 5denní kurz.
- ▶ **Modulární přístup k vzdělávání koordinátorů dobrovolníků**
 - ▶ Obsah vzdělávacího kurzu lze rozčlenit do samostatných modulů, které ve svém součtu mohou splňovat podmínky vymezených kompetencí, ale také odpovídat požadavkům cílové skupiny vzdělávání (koordinátor dobrovolníků, pracovník přijímající organizace - rozličná pracovní pozice).

Školení dobrovolníků

	Kompetenční oblast	Identifikovaná vzdělávací potřeba
A	ZÁKLADY DOBROVOLNICTVÍ	Potřeba orientace v nabídce dobrovolnické činnosti v jednotlivých oblastech, znalost pravidel poskytování dobrovolnické činnosti a základy komunikace.
B	DOBROVOLNICTVÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	Seznámit se specifikami činnosti v sociálních a zdravotních službách, např. dobrovolnictví v domovech pro seniory, domovech pro osoby se zdravotním postižením, v týdenních stacionářích, nemocnicích, hospicích apod. Pro dobrovolníky je zásadní znalost přístupů v komunikaci s osobami se specifickými komunikačními potřebami.
C	DOBROVOLNICTVÍ VE VOLNOČASOVÝCH AKTIVITÁCH PRO DĚTI, MLÁDEŽ A RODINY	Seznámit se specifikami dobrovolnické činnosti u volnočasových aktivit zaměřených na děti, mládež a rodiny včetně mentoringových programů
D	DOBROVOLNICTVÍ V KULTUŘE, SPORTU, EKOLOGII, HUMANITNÍ A CHARITNÍ POMOCI A MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH	Seznámit se specifikami dobrovolnické činnosti v kultuře (např. muzea, divadla, knihovny), sportovní události, ochrana kulturního a historického dědictví (např. hrady, památky), ekologie (Uklid'me Česko, čištění studánek, výsadba stromů, kosení luk, sledování velkých šelem apod.), dobrovolnictví při humanitární nebo charitní pomoci a při mimořádných událostech (tornádo, povodeň, pandemie, uprchlíci).

Kompetenční matice je složená s kompetenčních karet

- ▶ **Kompetenční oblast A ZÁKLADY DOBROVOLNICTVÍ**
 - ▶ Kompetenční karta A.1 Orientace v dobrovolnictví
 - ▶ Kompetenční karta A.2 Pravidla dobrovolnické činnosti
 - ▶ Kompetenční karta A.3 Základy komunikačních dovedností
- ▶ **Kompetenční oblast B DOBROVOLNICTVÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**
 - ▶ Kompetenční karta B.1 Specifika dobrovolnictví u poskytovatelů sociálních služeb
 - ▶ Kompetenční karta B.2 Specifika dobrovolnictví u poskytovatelů zdravotních služeb
 - ▶ Kompetenční karta B.3 Komunikace s osobami se specifickými komunikačními potřebami
- ▶ **Kompetenční oblast C DOBROVOLNICTVÍ VE VOLNOČASOVÝCH AKTIVITÁCH PRO DĚTI, MLÁDEŽ A RODINU**
 - ▶ Kompetenční karta C.1 Specifika dobrovolnictví u volnočasových aktivit pro děti, mládež a rodinu
 - ▶ Kompetenční karta C.2 Mentoringové programy
- ▶ **Kompetenční oblast D DOBROVOLNICTVÍ V KULTUŘE, SPORTU, EKOLOGII, HUMANITNÍ A CHARITNÍ POMOCI A MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH**
 - ▶ Kompetenční karta D.1 Specifika dobrovolnictví v kultuře
 - ▶ Kompetenční karta D.2 Specifika dobrovolnictví ve sportu
 - ▶ Kompetenční karta D.3 Specifika dobrovolnictví v ekologii
 - ▶ Kompetenční karta D.4 Specifika dobrovolnictví v humanitní a charitní pomoci
 - ▶ Kompetenční karta D.5 Specifika dobrovolnictví při mimořádných událostech

Publikace: Nové přístupy v komunikaci a prezentaci. On-line prostředí pro rozvoj vzdělávání v dobrovolnictví - zkušenosti a praxe.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

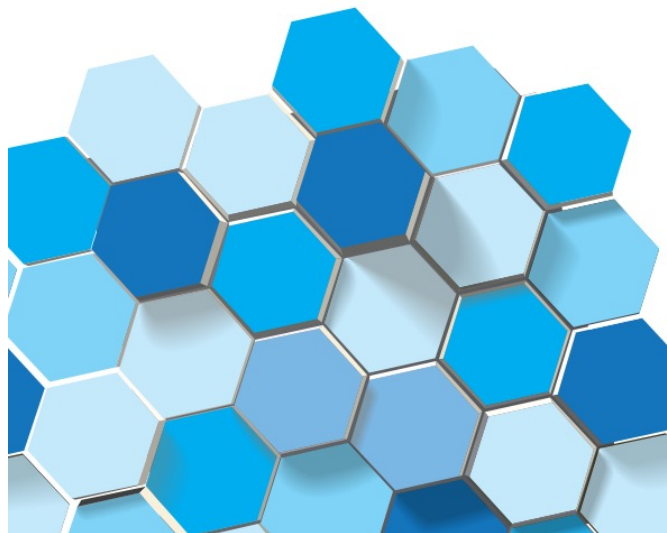

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

NOVÉ PŘÍSTUPY V KOMUNIKACI A PREZENTACI

ON-LINE PROSTŘEDÍ PRO ROZVOJ VZDĚLÁVÁNÍ
V DOBROVOLNICTVÍ - ZKUŠENOSTI A PRAXE

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. a kol.
ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú.

Nakladatel:

ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú. (dále jen ACCENDO)

Moravská 758/95, 700 30 Ostrava – Hrabůvka,

IČ: 28614950, tel.: +420 595 136 023, web: <http://accendo.cz>, e-mail: info@accendo.cz

Autoři:

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.

PhDr. Andrea Hrušková

RNDr. Jan Bitta, Ph.D.

Ing. David Kubáň

Mgr. Nataša Diatková

Mgr. Martina Melárová

Odborná recenze:

PhDr. Anna Papřoková, Ph.D. - pedagog, andragog

Copyright © ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú. , 2022.

ISBN: 978-80-87955-11-6

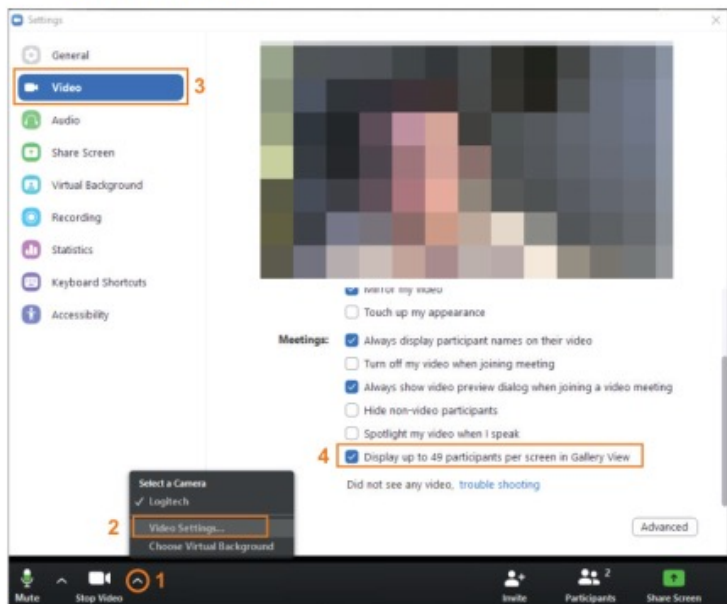
ACCENDO
VĚDECKO-VÝZKUMNÝ ÚSTAV

Obsah

Seznam zkratk.....	4
Slovníček pojmů.....	5
Abstrakt.....	8
Abstract.....	9
Úvod.....	10
1 Dobrovolnictví a vzdělávací politika.....	12
2 Základy vzdělávání dospělých.....	17
3 Specifika vzdělávání v oblasti dobrovolnictví.....	25
4 Metody a principy v on-line vzdělávání.....	37
5 Technické minimum pro on-line vzdělávání.....	50
6 Příklady dobré praxe z on-line výuky v ČR a zahraničí.....	107
7 Komunikace dobrovolníků s osobami se specifickými komunikačními potřebami.....	150
Závěr.....	180
Seznam odborné literatury a informačních zdrojů.....	183
8 Přílohy.....	189

Jak zobrazit více účastníků najednou?

1. Pokud vás bývá na setkání víc, můžete si na monitoru v režimu *Gallery View* nechat zobrazit až 49 účastníků najednou.
2. Podmínkou je mít trochu výkonnější počítač (procesor na úrovni Intel i7, dvě nebo čtyři jádra).
3. Na obrázku je vidět postup, jak tuto možnost zapnout. Postupujte od oranžové jedničky až ke čtyřce:

4. Pokud vám nejde políčko 4 zaškrtnout, Zoom vyhodnotil, že Váš počítač není pro tuto **funkci dostatečně výkonný**.

5.5.4 Praktické tipy pro ZOOM

- Prosím pamatujte, že když je vás na setkání několik a všichni by rádi někomu něco řekli, dobře rozumět je vždy jen jednomu mluvčímu. Ostatní ZOOM automaticky tlumí. I když si říkáte něco „pod fousy“, kašlete nebo mluvíte na členy rodiny, skáčete tím do řeči tomu, kdo v Zoomu mluví (pokud máte zapnutý mikrofon).
- Nezapomínejte si vypínat (*Mute*) váš mikrofon, ať nejsou slyšet ruchy z vaší domácnosti – třeba rychlovarná konvice, pračka apod.

- Aby vám ostatní viděli do tváře, je dobré, když za sebou nemáte okno, rozsvícenou lampičku, lustr apod. Pokud totiž kamera kouká kromě vás také na okno, rozsvícenou lampu nebo jiný zdroj světla, ostatní z vás uvidí jen siluetu. Třeba nějak takhle:

- Stiskem klávesy *Alt* si zobrazíte dolní lištu, kde jsou „schované“ funkce jako zapnout kameru, zapnout zvuk apod. Opakovaným stiskem lištu zase schováte. Na liště na obrázku je vlevo ovládání mikrofonu (*Mute*) a kamery (*Start Video*). Mikrofon je zrovna zapnutý a kamera vypnutá (je škrtnutá).

